

21. szám.

Dicsőség ma-
gasságban az
Istennek.

I. Félév.

a földön bé-
keség a jó
akaratu embe-
reknek.
Luk. 2. 14.

KATHOLIKUS NÉPLAP.

Pest, 1856.

Majus 21.

Ur napja.

Azon hálaünnepnek egyikét, melyek a vett isteni jótéteményekre emlékeztetnek, ulti holnap magasztos szertartással a római kath. anyaszentegyház a világ minden részeiben. Azért el sem is mulaszt semmit, hogy ezen ünnepet különös szertartások által kitünövé, és a hívőkre nézve épületessé, s áhitatra buzdítóvá tegye. De nemcsak általános az anyaszentegyház, hanem ennek egyes tagjai közül is többen járúinak, s dicséretre méltó buzgalommal fáradoznak ezen napnak diszes és az ünnep titkához méltó, s aránylagos megszentelésében. tapasztalván: milly gonddal és fénynyel készítgetik lakuk körében azon oltárokat, melyek az ünnep magasztosságára rendelvek; milly lelkesedve tisztogatják az utcákat és ékesítik azokat viruló zöld galyakkal, megemlékezvén: hogy az ég, és föld mindenható Ura és Istene fog azokon körülhordoztatni; milly illatos füvek s virágokkal hintik be a föld színet, jeléül annak, hogy buzgó imádásuk által kedves és kellemes áldozatot akarnak bemutatni Annak, kinek dicsőítésére illy csekélységekkel is közremunkálhatni szerenéséek. —

Ezen ünnepet, melly az egyház nyelvén „Krisztus

szentséges teste ünnepének” nevezetik, mi „Ur napjának” nevezük, különösen azért: mivel enapon az Oltári-szentségben valósággal jelenlevő Ur Jézus Krisztus imádásával és dicsőítésével kitünöbben foglalkozunk, körülhordozván aзи fényes szertartással, harangok zúgása, zászlók lobogása, hála s dicsőítő énekek zengedezései közt, mintegy diadali pompával a községek utcáin; és előtte a porba omolva, élő hittel imádván mint igaz Istent, ki kegyes ígérete szerint nemcsak velünk van minden nap világ végezetéig, de szent testével és vérével az örök életre táplál az imálandó Oltári-szentségben. — És noha ez ünnep az apostolok idejétől óta a keresztények közt szakadatlanul megtartott, sőt naponta annak emléke a szent miseáldozat bemutatásával megújítatik; de olly fényes szertartással mint napjainkban, csak későbbi századokban kezdett ünnepeletetni; nevezetesen: negyedik Orbán pápa, ezer kétszáz hatvanegyedik évben rendelte, hogy az Ur napja fényes szertartással, és az Oltári-szentséggel processióval szenteltessék meg az egész kath. anyaszentegyházban. — Ezen rendeletet, mint buzgó szent szokást a tridentí szent zsinat is helybehagyta, sőt indokolta is „méltónak és igazságosnak találván, hogy évenként bizonyos ünnepen az Oltári-szentség különös tisztelettel, s ünnepélylyel az utcákon körülhordoztassék, kijelentvén ez által minden keresztény szíve hálas érzelmeit a közös Ur és Megváltó irányában kimondhatlan isteni jótéteményeért, melyet az Oltári-szentség szerzésével

rájok árasztott" — Gyakorolja is ezt mai nap a kath. anyaszentegyház a lehető legnagyobb fényvel, és a hódoló szív legmélyebb alázatosságával. — mert ki-hódván a templomból az Oltári-szentséget, körülhordozza az utcákon a hívők sokaságától kísérvé, s dicséző énekeket zengvén Annak, kit „a szentek is mennyekben szüntelen dicsőítvén, és szentnek énekelvén, méltónak mondanak arra: hogy hála és tisztelet, dicsőség és hatalom legyen Neki örökkön örökké.“ — Égő szövétnekek, gyertyák és lámpák lángolnak körülhordoztatik. Az a világ igaz világossága, kihez élő hittel, és lángoló szeretettel ragaszkodunk. Tömjénfüst illatozik előtte, melly által valamint dicsőítjük az Oltári-szentségben lévő ur Jézus Krisztust, mint cselekedtek „a huszonnégy vének mennyekben, kik aranyesésébe rakott drága illatokkal kedveskedtek a Báránynak“: ugy szívből ohajtjuk azt is, hogy fohászaink és imáink kedves illatu áldozatul hassanak fel szent színe elébe. — Négy oltár emeltetvén a szabadban, azokra helyeztetik az Oltári-szentség, s mindegyiknél a négy evangéliumból egy bizonyos rész énekeltetik el, nyilvánítván ez által, hogy valamint hitünk isteni alapítójául Krisztus Jézust ismerjük, valljuk és imádjuk, ugy a világ minden részeire kiterjedt keresztény katholika hit négyszegű alapköveül a négy evangéliumot ismerjük ohajtván: hogy az azokban foglalt hit és erkölcsanak az egész világon hirdetessenek, és minden népektől s nemzetektől hódvösen elfogadtassanak. Áldás adatik az Oltári-szentséggel helylyel-helylyel, s különösen a négy oltároknál, és a buzgó nép térdeire omolva, s arczra borulva fogadja azt, megemlékezően egyszersmind azon isteni kegyesség és jótéteményekről, mellyekben részesítette Jézus e földön létekor mindenkor s mindenütt az embereket, ugy anyagi mint szellemi tekintetben. — Illy megható s lelket emelő egyházi szertartások közt fejeztetvén be az Urnapi processio, visszatér az ajtatoskodó nép az egyházba, hol a vett isteni jótéteményekért hálaéneket zeng a Mindenhatónak és buzgó szívvel könyörög, hogy imáikat kegyesen meghallgatván, őket az örökélet jutalmába érdemesítse az Ur Jézus Krisztus érdemei által.

Igy törekszik a kath. anyaszentegyház, isteni alapítója Krisztus Jézus iránti hálas tiszteletet, és imádatát nemcsak becsépegetni híveinek szívében, ott feleleveníteni, s megörökíteni, de kultettek által is nyilvánítani azt, hogy kit szívből és lélekben imád, azt nyilvánosan is az egész világ előtt megvallani, s irántai tartozó kötelességeit teljesíteni sem nem szégyenli, sem nem restelli. — Azért hajdan, míg a keresztény buzgalom nagyobb mértékben hevíté a Krisztus nyája tömegét, a tekintélyesebb egyének is felajánlották szolgálatukat az Urnapi processiókon, és örömmel teljesíték azt majd a mennyezetet vivén az Oltári-szentség felett, majd égő szövétnekekkel kísérvén azt a katholika vallás díszére, és a nép vallásos épülésére. — De mai nap is lelkesíti még itt ott, ha bár gyéribben a tekintélyesbeket is az Oltári-szentség iránti szent buzgalom, hálatisztelet, és mély imádás, különösen a felséges uralkodó austriai ház minden egyes tagjait, kik az Urnapi processiókon mint

legfőbb, s választott családi ünnepen évenként egész fényben megjelenni, és kezökben égő szövétneket tartva az Oltári-szentséget követni el nem mulasztják; meg-szégyenítvén sok vallástalan, és a katholikus névvel méltatlanul kérkedő olyanokat, kik világi hatalmasok, vagy jó barátaik tiszteletére fáklás menetet rendezni, azon jelenlenni, és üdvözlő, magasztaló beszédet tartani szerencsének s dicsőségnek tartják, de az imádati Istenség dicsőítésére rendelt processiókon illően, s buzgóan megjelenni, ott példás magaviselettel a nép keblében a buzgalmat élénkébbé tenni, és az Urat dicsőítő énekek zengésével, Annak irányában a tisztelet és hála adóját leróni atallják és szégyenlik. — Oh idők oh erkölcsös! melly igen megváltoztatok! Vagy jobban: oh keresztények! melly igen megváltoztok közöttünk atyáinknak és őseinknek szép erkölcsaik, fájdalomosan tapasztalván, hogy napjainkban többen találkoznak, kik azt szégyenlik, miben dicsékedniök kellene, t. i. a vallásosságot; a vallástalansággal pedig, melly őket legjobban jellemzi, mint borostyánnal koszoruzottak nagy kevélyen kérkednek. — Ezekről bátran el lehet mondani, mit Seneca pogány boles mondott egykérkedő kevélyről, imigy szólván róla: „Én azt gondoltam, hogy okos embert találok benne, és megcsalódtam; mert megnyitván szavaira fuleimet semmi okost nem hallottam tőle, rá függesztvén szememet, semmi tiszteletre méltót nem találtam benne, és megvizsgálván tetteit s mozdulatait, illetlen híuságát árulta el, a miért megutáltam őtet.“ — Az ilyenek méltán azok sorába helyezendők, kiket az emberi méltóságot lealázó hálatlanságról legméltóbban vádolhatni, s kiket szent Bernárd aya „megvesztegetett szívűeknek nevez kárhoztat és az Isten haragjára érdemeseknek ítél.“ — Igen is: hálatlanok ők, és megvesztegetett gonosz szívűek, mert a jó szívből hálatlanság nem eredhet. Hálatlanok pedig épen Annak irányában, ki üdvökért nemcsak isteni dicsőségéből kivetkezettette magát, s emberi alakba oltózvén, nemcsak nélkülözött, túrt, szenvedett, és a legkinosabb halál fájdalmait állotta ki, de magát is eledelel adta az Oltári-szentségben, hogy mindenkinek ki abban méltólag részesül örök élete legyen. Azért méltán felhetnek, hogy „a gonosz el nem távozik házaiktól.“ — A ki hallja értse!! —

V e z e r l e G á s p á r .

Geró és boszuja.

(Beszély.)

Az Isten sokszor mér nekünk: és pedig néha menyeyei kincstárának malaszljaiból, néha pedig büntető igazsága csapásaiából; de azért az Istennek semminem mértéke nincsen; hanem ha nekünk az Isten jót akar tenni, kölcsön kéri tőlünk ama mértéket, mellyel mi embertársainknak jót teszünk, és ha Isten nekünk ártani akar, kölcsön kéri tőlünk ama mértéket, mellyel mi embertársainknak ártottunk, s ki azt hiszi, hogy nincs igazam, kérdezze bár a Megváltót, ki világosan igy tanít: „A millyen mértékkel ti mérték másnak,

olyan mértékkel méretik vissza nektek is. "Ezen alapigazságot igen érzékeny példában tanusítá néhány évvel ezelőtt pázmándi Gerő Pál. Pázmánd Fejérmegye legszebb helységeinek egyike; Kápolnás-Nyektől északra fekszik a kies váli völgy közelében. Éjszakra s nyugotról erdőfelhős hegyekkel, dél- s keletről pedig hosszan futó róna legelőkkal koszoruzva; ezer hatszáz lakosa tiszta magyar, és buzgó katolikus; az Istent mindenek fölött szeretik, a barátságot pedig nagyra becsülik; a pázmándi ember jó ízű aranyszínborát nem tudja meginni egyedül; szalonnáját és lágy kenyérét pedig úgy becsüli legtöbbször, ha jóbarátjával megoszthatja; mindnyájan jó gazdák és iparkodók; szegényt nem igen találhatni közöttük. A nép egészséges jó faj; láthatni köztök sok becsületben megöszült, s időben igen előre haladott öreget, több csinos vitézeknek termelt fiatalokat, s legtöbb sugárdereku, barna piros arczu, holló haju, bogárszemű kedves leányzókat. Pázmánd hajdan a jezuíta szent rend tulajdona volt; most is áll még a kastély, mellyben egykor a világesodálta jámbor atyák laktak; a kor szelleme reá lehelt örök vonásait e házra; kívül nem nagyszerű, de méltóságos; belül nem pompás de megható, s az egyszerű fehér falak buzgalmat és tiszteletet látszanak parancsolni a folyosókon gondatlanul ügyelgőnek; még most is megvan a tető sarkán a rézbetűkből alakított, sugarakkal körözött Jézus neve, azon módra, mint azt a dicső jezuíták, mindennemű épületjeiken, templomaikon, oltáraikon s főjaitaik fölött közönségesen láthatni; még most is megvan a kastély előtt a hőslelkű jezuíta atyák által méltóságos alaku oszlopra helyezett szeplőtelenul fogantatott szent Szűz képe, mellyet évenként a föltámadás ünnepének estéjén, az uraságnak bár nem katolikus, de buzgó, és nemes lelkű tisztje Hornyánszky Lajos ur a katolikusok lelki örömére számtalan égő lámpával szokott díszesíteni, mint azt akár e pillanatban, az oda készített léczekről és lámpatartó drótokról is megláthatni. Még most is megvan a kastélyban a dicső, a tilkos vonzalmu kápolna, minden szükségletekkel fényesen, az oltár pedig különösen ritka szépségű Mária-képpel ékesítve; hajdan e kápolnában nevezetes jezuíta atyák mutattak be áldozatot az idők örök Urának, ki megfoghatlan bölcs végzéseinél fogva mindeneget megváltoztat, míg ő megmarad örökké, s az ő esztendei soha el nem mulnak; e kápolnában hajdan magasztas eszmék forrongtak az örök vallás terjesztésére, nemes szívek gyultak annak kivételére, s az oltár elébe jó harcztot harcztoló szent bajnokok hullái tétettek ki végső beszentelésre; most évenként csak egyszer tartatik benn szent mise áldozat, azonkívül gyakran az uradalom egyik tisztjének a derek Hajna! József tisztartó urnak kedves és ártatlan gyermekei s leányai szokták benn reggeli imáikat végezni, s talán azért tette nekem pár évvel ezelőtt a harangozó ezen észrevételt, hogy: „e díszes kápolnában szent mise-áldozat évenként egyszer tartatik, naponként pedig csak a hajnalcsillagok imádkoznak benne.” — Ha az ember Kápolnás-Nyék felől Pázmándra menni akar, a mint a pázmándi szöllők közül kiér, megtekint balról, mintegy százötven

lépésnyire az út mellett, egy iszonyu tekintető fekete sziklakövet, melly alakjára nézve a budai szent Gellért sziklájához hasonlítván, az utast rá szakadással fenyegeti, e szikla jelenleg zsidóknak nevezetik; a jezuíta atyák idejében e sziklakő nagyobb vala, hanem erőszak és gonoszság letörték az akkori bérceknak óriás homlokzatát, és ez a dolog így történt:

Rózenfeld Eszternek, az akkori zsidó csápláros ritka szépségű leányának bal kezén pokolvár támadott, mellyet senki meg nem gyógyíthatván, égető kínainak enyhítésül, s talán inkább fájdalomtól üzetve a szegény leány a helység határában ide s tovafutkosott, míg végre az imint leírt sziklakőhez érkezék, hol leülvén az út mellett, fájó balkezét az ölébe fektette, és keserűen jajgatott; történt pedig, hogy páter Hevenessy Gábor, a tiszteleltre méltó ősz és tudós jezuíta, éppen a szöllőkből hazafelé ballagott, s megtalálván a siránkozó leányt, megszólította őt, s miután panaszait beketűrő figyelemmel meghallgatta volna, az őszinte részvét szánakozó hangján így szóla hozzá: „Édes leányom! nagy a te fájdalomad igen, és kínos a te szenvedésed; tudom én jól, mert látom; de tudod te is igen jól, hogy az Isten fűben és fában orvosságot rendelt, és parancsolá is, hogy az orvost tiszteljük a szükség végett; tehát még nem kísértetted meg fájdalmas kezeted orvosoltatni? ...De hogy is nem, de hogy is nem! — felelé Eszter siránkozóan hajtogatva fejét jobbra és balra, — nincs már a faluban egy öreg aszszony is, ki nem kötözgette volna; Martonvásárból is elhoztuk kétszer az öreg Bodonét, de hujába; Henrikónak, a lovasberényi orvosnak hat darab aranyat adott az atyám, hogy gyógyítsa meg kezemet; egyszer itt is volt talán negyed napja, de azóta felém sem jött, pedig már sokáig nem bírhatom e fájdalmat, el kell vesznem bele!... itt keblére hajtá fejét Eszter, és sokkal inkább kezdé vala sírni, mint azelőtt; kötetlen hajtömege csíkos bársony kendője alól fekete felhőként hullott az ölébe, s könyei nagy cseppekben folytak alá sima szálairól, mint nyári eső gyöngyei vékony szomorufűz ingó ágairól; az öreg Gábor atya megszaná a szegény Eszter állapotját; leveté a földre aranygombos vastag nádbotját, lehajolt egy kevéssé, s Eszternek bánattól megnehezült fejét fölemelve így szóla hozzá: „Kedves leányom, Eszter! a mint én látom, sokféle kerestél immár gyógyért fájó sebeidre; és mindenütt voltál, hol enyhülést reményllettél; de ott még sem koptattál, a hol kellett volna; oh Eszter! tudok én egy orvost, értelmest és igen jót; az nem kívánna tőled aranyat, de még egy fillért sem; hanem csak ha egy jó szót adnál is neki, meggyógyítana téged az az orvos, kit apád mai napig üldöznek, s kit te magad is ok nélkül, és annyira gyulolsz — a Jézus Krisztus! Eszter vakra Eszter egy pillanat alatt megszünt a sírástól; nagy fekete szemét fölemelé Gábor atyára, valamit gondolni látszék igen komolyan; végre megragadá jobbajával az öreg Gábornak bal kezét, s így szóla hozzá: „Kedves uraságom, nagyságos ur! nem gyulolok én senkit a világon, még ellenségeimet sem, még a főbíró urat sem, ki pedig ártatlan anyámmal a minap ok nélkül méltatlanul bánt; tehát miért gyulolnám én

Jézust, kit én nem is ismerék; sőt inkább érzem magamban a titkos vágyat s erős elhatározást, hogy ha engem Jézus meggyóztatna, én azonnal keresztény-nyé lennék; azután pedig eladnám ékszereimet, s egy keresztet állíttatnék e helyen, hol most üök és szenvedek!... Mint hajdan Balthazar király megtekintvén a falon író láthatlan kéz csodálatos árnyékát rendkívül meglepeték, úgy vala meglepve Gábor atya e zsidó hölgy váratlan feleletére, mivel észrevette, hogy az Isten úja kezd működni a nem vélt esemény körül; és azért folgyuladott az ősz atya keblében a mennyei kegyelem bűvös erején s egy soha nem ismert kitörni vágyó érzelem kezdé feszíteni minden idegeit; remegve nyomá önként emelkedő kezeit Eszter gyász fejére, s magasztos indulat hatályos igéivel mondá reája ez áldást: „Rózenfeld Eszter, Izrael magzatja, s az elvesztett Jeruzsálem siránkozó leánya! szálljon le szívedbe az Isten Szent-lelke, és égi fény sugar világosítsa meg az elmédet; higgy az ur Jézusban bátran és ingadatlannal, ki mutassa meg neked az ő dicsőségét; gyógyítsa meg sebedet, torulje le könyvedet, vigasztalja szívedet, erősítse hitedet; az Isten pedig hitednek erejével szabadítson meg téged minden testi és lelki gonosztól, a mi urunk Jézus Krisztus által! amen.” E szokra Gábor atya lehajolt, s míg baljával földre vetett nádbotját emelé föl, addig jobbával keresztet vona Eszter sima homlokán, és szó nélkül elindult. Bámulva nézett Eszter a távozó után valamig csak láthatá; végre mintha titkos vonzó erőtől indíttatnék, fölkele ültéből, és indula haza felé; s mikor már fele utján volna, akkor vette észre, hogy a pokolvárnak tűzkinja nem égelt többé, hogy keze fájdalma megszűnt, csak egy kevés viszketés, vagy inkább zsibbadás nehezíti karját; mire pedig atyjának lakásához érkezék, a zsibbadás is megszűnt, s úgy érzé magát fájdalmaitól, mint a szélvészről oszvekinzott s halálra rémitett hajós a hirtelen beállott szélesend után. Eszter kebelében lángra gyuladott a hit világa; fájdalmait szünté Gábor atya áldásának kezdé tulajdonítani; eszébe jutott fogadása, melylyet tön, s e fogadást tette végre is hajtani elhatározá másnap reggel, midőn látá, hogy kezének kék-vörös daganatja is lelohadt; azért előre látta bár a súlyos üldöztetéseket, mellyek hitsorsaitól rá következők valának, felve ugyan és egész testében remegve, de lelkében a hitnek megelőző kegyei által erősítve közlé szülőivel hirtelen meggyógyulásának okát, közlé a tegnapi eseményt, s kéré szülőit, hogy szent fogadását teljesíteni, s őt keresztény-nyé lenni engedjék meg. — Lett láрма és jajgatás a zsidó-tanyában! Eszter atyja Rózenfeld Salamon szakálát tépte dühében; sirt és átkozódott; Jüfke az anya utólte leányát; verte a sebes kezét, mellyet a hit meggyógyított, s pökdöste megdicsőült arcját, mellyre ugyan e pillanattól fogva orommal tekintének az égnek angyalai. A szent harc ekként megkezdődött; egy jó órai kizoztatás után Eszter egy sarokba leült, s anyja csapásaitól sajogva fájó sebes kezét az ölébe nyugtatá; szemeiben ismét könyek égtek, de nem ám az emberi szenvedés gyarló könyei; hanem első harmatgyöngyei a hitért sovárgó szív mennyországnak. — Midőn Eszter ilyen helyzetében

gondolatokba merülten ülte, csodálkozva vette észre, hogy a házban mely csend uralkodik, s hogy sem anyjának sem atyjának legkisebb nesztét is nem hallja; kilepe tehát felénk a konyhába, s e pillanatban jött be a konyha ajtón Szendrei Miklósnak tíz éves leánykája Katicza, ki kezecskéjében üveget tartott, és Esztertől eczetet kért; kérdé pedig Eszter a leánykát: „Katiczám! nem láttad valahol kedves atyámat? ... De igen is! — felelt a kis Katicza — épen most volt nálunk; apámat hívta fuvarba Paksra; de édes apám holnap még nem mehet olly messze utra, hanem csak holnapután.” Nem kelle több szót hallani Eszternek; e kevésből is megértette ő, hogy szülői Paksra akarják őt távolítani a számos atyafiak közé, hogy szándékát meghiúsítsák; hagyá tehát állania leánykát a konyhában; maga pedig összeszedé gyorsan a szobában aranygyűrűit, fűgőit és egyéb ékszereit, s lesétálván a kertbe, a kertalatti járattal gyalog ösvényen elszökött a kastélyba.

Épen az udvarban találta Gábor atyát, ki sétálgatott a kastélynak árnyékában; s miután mindeneket híven elmondott volna, mik a tegnapi találkozás óta történtek, megújítá szándékát keresztény-nyé lenni, és azért mind személyét, mind ügyét Gábor atyának hatalmas pártfogásába ajánlá. Gábor megörült, hogy a hitnek elvetett igéje olly hamar megtermé gyümölcsét; remegő kezét Eszternek balvállára nyugasztalá, és így szóla neki: „Kedves leányom! te nem vagy többé Rózenfeld Salamon leánya, hanem az Ur Jézusé, a Megváltóé, ki téged meggyógyított, ki a te üldöztetésedet régen megjövendőlé, mikor mondá, hogy: tüzet jöttem küldeni a világra; és fogva visznek titeket a törvényisékekre, s a sinagógákban megvernek titeket; és elárulja a testvér testvérét halálra, és az atya gyermekét, és mindenekelelt gyuloletesek lesztek az én nevemért; de a ki mindvégiglen állhatatos marad, az üdvözül; azért jól tetted édes leányom, hogy elhagytad atyád házat a hitnek miatta; sőt meg is mondom neked édes leányom előre, hogy életed minden napjaiban kerül azon házat, melyben Krisztus kinevetetik, megcsufoltatik, s halálra ítéltetik; kerül azon házat, hol az evangeliumnak a világ törvénye elől, s a jó erkölcsnek a bün elől ki kell térnie; ha nem akarnád is, rád ragad erkölestelen házban a véték foltja; pedig mi öröm ollyan házba járnai, hol szukség naponkint a gonoszszal harczolni, és még is meggyőzetni; vagy naponkint elesni, végül pedig örökre elkarhozni!” — Ezekután az öreg Gábor atya folvezeté Esztert a kastélyba, és helyezte őt egy szobába, melly most is létezik, s a fontebb leirt házi kápolnának fölötté vagyon, s kitanítván őt a keresztény hitnek igazságaiban, három het mulva Eszter a pázmándi templomban ünnepélyes szertartással megkeresztelteték és Máriának nevezteték.

Lett zavar és izgalom a zsidó rokonok között, kik nemcsak az egész környékből, hanem messzebb vidékekről is összesereglenek, és részint pénzzel, részint fortélyos álnoksággal mindent elkövettek hogy Esztert visszazabolhassák, de hasztalanul. Mikor Eszter ünnepélyes diszöltönyében a templomba viteték, a zsidó férfiak, különösen pedig az öregebbek

átkokat mondottak, és bosszút esküdtek a keresztelendőre. E zsidó bosszu, és izgalom akkor érte el legmagasabb fokát, mikor Eszter fogadását teljesítendő, kereszt-anyjának nemes derecskei Vass Juliannának segítségével csakugyan fölállíttatá a kökeresztet ama helyen, hol Gábor atyával fájdalmi között először szőlván, Jézussal megbarátkozék. E keresztnek fölállíttatása a nyilvános ut mellett nemcsak botrányosnak, hanem elviselhetlennek is látszék a zsidó rokonságnak; a bosszuvágy elfojtott tüze lángra gyuladott setét lelkokban, s a legfájlaltabb zsidóhölgy által alapított keresztet meggyalázní s megsemmisíteni elhatározzák; megegyezének ebben a legnagyobb titokban mindnyájan, csak az volt még a kérdés: miképen történjék a kereszt fölforgatása a nélkül, hogy az általánosan ismert körülményekben a zsidóságra semmi legkisebb gyanu se háromljék? sokáig törték fejüket e kérdésen, míg végre Lusztig-nak a szentpéteri rófos zsidónak javaslatára határozattá lön, hogy a keresztet közel álló szikla löpor által szét vettessék, s a szikla óriás darabjai által a kereszt porrá toressék. Ezen eszme pedig annál könnyebben kivihető vala, minthogy a roppant sziklának az utra néző homlokzata, mintegy négy ölnyi szélességben természeti erőnél fogva a többi sziklától el vala válva. E szikla repedés két lábnyi széles, négy ölnyi hosszú, és két ölnyi mély vala: libapasztorok, és egyéb gyermekek, kik tavaszi szép napokban a sziklatetőn játszottak, sokszor aláereszkedének a sziklarepedésbe, és beszélék, hogy annak aljában kisebb és nagyobb üregek tátonganak, mint óriás kigyók. Május első és másodika éjelen rakták meg a zsidók az üregeket löporral, s május harmadikán, úgy mint szentkereszt feltalálásának estvéjén kelle a fölvetetésnek megtörténnie, s e merész elszánást igénylő mesterműnek végrehajtását is Lusztig, a szentpéteri zsidó vállalta magára. Az estve elérkezett; a lenyugvó nap vérszínbe borítá az éjszokról sűrűen tolvuló haragos felhőket, melyek táború utának az égen, s miután kilencz óra tájban az újhöld is elnyugovék, setétség lön. A toronyban tizet üt az óra; Lusztig a sziklarepedés előtt áll, vállain könnyű két óles lajtorja, kezében égő, de semmi világot nem hintő tolvajlámpa, és nagy kötegebe szoritott szurkos kanóc. Leereszté a létrát a mélységbe, a vaklámpával pedig kelet felé fordulva kiterjeszté karjait, és imádkozék illyképen: „Isten! Abrahámnak, Izsáknak és Jakóbnak Istene: ki megrottantá a hatalmasnak erejét Dávidnak a te szolgáltnak keze által, és a Filiszliek hadát Jonatásnak Saul fiának, és az ő fegyverhordozójának kezébe adád; add a te hű szolgáltnak Rózenfeld Salamonnak hűtelen leányát Esztert a mi kezünkbe, hogy megszügyenüljön örültségében, bocsáss rá remülést, és erőltetnisd meg az ő hitének vakmerőségét, hogy romlása által megaláztassék; verd le őt a téged szeretők fegyverével, hogy dicsérettel tiszteljének Téged mindnyájan, kik ismerik a Te nevedet, most és mindörökké! Amen.” E szavakra Lusztig aláereszkedék a sziklatorkolatba, és fölnyítá a tolvajlámpát, hogy láthasson; de ime! azon pillanatban, melyben Lusztig a szikla alá ereszkedék, a szöllő árkatatok zöld bokrai közül egy alak lép elő, hosszú fe-

hér kontösben, mint a hab, s a setét éj daczára is derengeni látszik arczain valami tündéri fény, hasonló az elhaló esthajnal lány fényéhez; ki lehet ő? angyal-e az égből, vagy esalóka tünemény, és mit akar!? apró de szapora lépésekkel siet a szikla repedés torkolatához; ez alatt Lusztig meggyújtá a kanócot, mellynek haragos füstfellege bűdös pokoigözként hompölyge fölfelé a tisztább levegőre; Lusztig bezárá a lámpát, s épen a lajtorja után akará kinyújtani kezét, hogy fölmászszék, a mint az oda érkező tündérlény megragadja a lajtorját, egy pillanatban fölrántja azt, s bosszuálló angyal megesattanó hangján kiáltja alá: „Máne, Thekel, Fáres!!!” — és elszalad. Lusztig megrémülve összeroskadott, a lámpa kiesett kezéből és elalvék; a kiáltónak hangjában megismeré Esztert, Rózenfeld leányát, s az égi boszuállás rettenetes markában látva magát, elfeledé eltiporni az égő kanócot, melly kevés perczek alatt véget vetendett életének; esze csaknem kifordula sarkából, s a kapaszkodó szikla rétegeket a setétben nem találván, teljes erejéből kiálta Eszter után: „Rózenfeld Eszter; kedves drága hugom! Mózsés és Illés lelkökre kérék, e veszedelemből szabadíts meg engem!” Eszter pedig nem tére vissza és Lusztig ismét magasabb hangon kiáltá: „Eszter! kedves angyalom, jegyese! a jeruzsálemi templom szentséges romjaira, s az egekben elrejtett frigyszekrényre kérék, e veszedelemből szabadíts meg engem!” Eszter pedig nem tére vissza; és Lusztig ismét teljes erejéből kiáltá: „Eszter! kedves szabadítóm! győzedelmes Judithom! Dávid bánaténekére, s a makabeus hét testvérek szent kínaira kérék, e rettenetes haláltól szabadíts meg engem!” Epillanában érinté a kanóc tüze a löport; lobbanás, egy — és a szikla irtózatol durranással pattant szét; az egész környék megrázkódott, s a távol budai hegyek bömölyve vízhangozták az összetépett szikla itéletlarmáját. Egész Pázmánd egy pillanat alatt talpon volt; öltözetlen futottak ijedökben az utcára, s remegve kérdezek egymástól: „Mi lehetett ez!?” Mikor megvirradott, bámulva szemlélék a sziklát, mellynek füstös darabjai roppant tömegekben feküdtek szétszórva a mezőn; sokkal inkább csodálkoztak azonban, hogy a kereszt annyira töredék között sértetlen maradt; mindenek fölött pedig bámulának, midőn a hátsó sziklaoldal régi felüregében összeégett embernek esontmaradványait pillanták meg; a történetet senki megfejteni nem tudá; csak Rózenfeld Mária juttatá kezökbe a titok kulcsát, ki Mörícztől, az ő kedves onoka-öcsesétől a legnagyobb titoktartás ígérete alatt a készüléteket megtudá, s feloltozván ama hosszú hóféhér ruhába, melly a keresztelés alkalmával reá adatot, a setét estvén kiszokott a szöllök sarkához, és Lusztig zsidót, egykori leghőbb imádóját, s atyjától neki szánt jegyest a tüzes veremben megszorítá. Mai napig zsidó könekek hívják a pázmándiak e bérczet, a nélkül, hogy eredetét tudnák; most is látszik a sziklán az erőszakos szakadás, és látszanak a szétszört roppant ködarabok; a kereszt pedig ámbár egypárszor már az idő vasfogai által elpusztították, de azért jámbor emberek buzgósága által most is áll ama helyen, hova legegyszerűbben Rózenfeld Mária szent fogadásából letételék.

— Ez Pázmádon a zsidók ének rövid története; most már lássuk az Istennek igazságos ujját Gerő borsujában.

Daniss.

(Folytatása következik.)

Kátyolok a nép életéből.

II.

Vasárnap van.

Köröskörül ájtatos esend, ünnepies minden;
Az Ur lelke ül diadalt ez ünnepi esendben.
Nyugszik eke, ásó, kapa, mesterek szerszáma,
Pihen szolga, pihen állat: Vasárnap van máma.

Szent misére szól a harang, oly kedves a hangja!
A keresztény hívő szívét egekig ragadja;
Eget keres szive vágya, megzendül az ének,
Dicsőséget harsog a kar ég s föld Istenének.

Künn a pásztor hüselőre tereli hű nyáját,
Nyitott fővel, térdre esve áldja Alkotóját.
A fűszál is meg a szellő örömet susogja,
A rengeteg a szellemek dicsodát suhogja. —

Talán nincs is ember, a ki ma nem imádkoznék?
Dehogy nincs, o dehogy nincs! én akárhányat tudnék.
Mondok egy pár jelenetet, ha meghallgatjátok,
Milly sok az az istentelen, magatok lássátok. —

Addig, a míg a jobb lélek az Urat dicséri,
Az a sok dicső mákvirág lezik borát kéri;
Vagy suttomban tivornyáz a rágalomutezában,
Úzi a sok tereferét szelvényben, hosszában.

Bírák, szülék, rettegjete, ez a ti hibátok!
Majd gondatlan fejetekre hull az örök átok.
Ifjat és lányt tiltatok le e sikamlós utról;
Törve tér vissza a korszó a veszélyes kutról. —

Azt mondja az Ur törvénye: hat nap munkálkodjál,
Hetedik nap az Istené, imádd, és nyugodjál.
Vérzik a jó ember lelke! másképp van ez már ma:
Vasárnap a legtöbb dolog, dinomdánom, láрма.

A műhelyek kuleslyukain ne tekints be délig;
Szörnyű! a legsürgösb művek csak úgy egymást érik,
S ha délután vége szakad a suttomozásnak,
Sírt a lelkiismeretnek a csap alatt ásnak! —

S ti falusi atyafiak! könnyebb lelketeknek,
Ha vásár- és ünnepnapon juszélre mehettek,
Időn kívül a hantba vág titkos csoroszlyátok,
Egykét markot lehederit sarlótok, kaszátok. —

Tudjátok-e jó únyiak! mikor együtt mentünk,
Mit láttatok, a mielőtt Szentkeresztre értünk?
Vasárnap volt! az in t é z s^o) épen úgy akarta,
A kukoriczakévéket be akkor hordatta.

Vaczkoresinger, szájégető, tilos forró kása!
Az illy munkán soha sem volt Istennek áldása.
A törvény meg megboszulja az illy bűnös tettet,
Rettentőben nyilatkozik az istenitélet.

*) Így nevezik a gazdatisztet a bajnai urodalomban.

Alig egy pár éve történt: a Fertő mentében
Mosolygott az istenáldás a buzakepéken;
Egy jómódu gazda, kinek nevét megkimélem,
István király nagy ünnepén takarodni mégyen.

Csak úgy lóg a sötét felhők haragos palástja,
Meg megrázza a levegőt a szél suhogása,
Mintha mondani akarná: ember! térj magadba;
De a gazda már vállat rak a vendégoldalba.

El is készült a munkával; de, csudák csudája!
Csattan az ég, nagy lobbót vet a gazda háztája;
Megered a jeges zápor, csak úgy dül az égből,
Sziklát gördít az utfülre a magas hegyekből.

Megdőbben a gazda s nézi a meggyült csudákat,
Mint a veszett lakodalom haza felé vágat,
S midőn bokros lovaival a falut elérte,
Házhelyének, családjának csak hamvait érte!

Igy bünteti a véletlen a törvényszegőket,
Míg a bírák s előjárók meg sem intik őket. —
Tilos uton gazdagságot nem üdvös szerezni;
Mert hát: „Ebül jött szerdeknek ebül kell elmenni.“ *)

Nyulassy Antal.

Sziráki levelek.

XVII.

E a J. Kr. Istenem, Istenem miért nem küldhetem a mi kedves Néplapunkba azt a levelet, melybe bele fogtam! Egy jó arasznyi már megvolt a válaszból, melyet bődvai bátyám uram tanuságos leveleire küldeni szándékoztam; de a Gondviselés másképp rendelte.

Szent György napján délután. — épen barázdolni akartam a kukoriceza földemen — tűz támadt helységünkben, s másfél óra alatt 36 családnak háza, csüre, követem alásan istállója, összesen 60 épület, sőt a kérés is sorban porrá égett, úgy hogy még csak egy karó vége sem maradt belőle. Innét meglehet itélni a vész sebességét és iszonyúságát, ha én le nem írom is; nem is teszem, mert minden szó elől a lelketem járná át, úgy jutna a papírosra, mint a harang üteje is minden kondulásra csak ott érte szívemet, a hol a harangot, mert persze nekem kellett a gyászos jelt adni.

A helyett tehát, hogy hosszas jajveszélkezéssel a vészt leírnám, három szóm van kigyelmelekhez, kik ezen levelemet olvassák:

1-ször. Vigyázzanak a tűzre. Ne tegyék magokat és embertársaikat koldusokká gondatlanság által.

2-ször. Szekuráltassák minden éghető vagyonukat. Bizonyomra mondom jobb helyre nem tehetik azt az egynehány garast, melyért egy ijedséget sem venne fel az ember.

Utolsó esdeklő szózatom: segítsenek rajtunk. Harangozó vagyok, a perselyvel esengetek, s a csengetyű szomórún zengi utánam: segítsenek. Nézzék mi olly kevesen vagyunk, hogy ha csak egyetlen egyet közülünk ér is szerencsétlenség, a többi öszvesen alig segíthet rajta tetemesen; most pedig helységünk fele, a legszebb házak fekszenek romban, meztelen kéményeik, mint ugyanannyi esdeklő karok nyulnak az égbe, honnét a segedelem nem érkezik csuda módra, hanem jó emberek, mint az isteni gondviselésnek eszközei által. Azután a hol uraságok laknak, ezek tüstént segítsenek a mennyire tőlök telik, mint országszerte tapasztaljuk; de mi a kik vagyunk is, mind szegény szántóvető emberek vagyunk egytől egyig. És még micsoda aggodalomban

*) Régi közmondás: „szerdek“ régi szó, annyi mint = szerzemény, örökség.

vagyunk! a szomszéd helységekben, — nem tudom tetszett-e már Hangácsón a filialisunkban Jenni — itt is kiütött a marhadög. Most már nem tudja a kárvalott szegénység mitévő legyen. Ha eladja járó marháját — a többi csakugyan el kell adnia — min hordja össze azt, a mi az építkezéshez szükséges; ha pedig el nem adja, féltő hogy elesik; akkor pedig nem tudom mi lesz belőlünk. Mind ezen környüllások az én rimánkodásomat visszhangozzák: segítsenek, könyörüljenek!

Egy történetet mondok. Egy francia városban járvány dühöngött. Minden házban halott, beteg, inség, nyomorúság volt. A plebános ételt, orvosságot, vigasztalást nyújtott a szegényeknek; de persze nem győzte, a szükség napról napra növekedett. Ekkor idegenekhez folyamodott segítségért, s meghallván, hogy közelében egy gazdag ember akkoriban nagy summa pénzt nyert a játékokban, ehhez is elment. Az ember épen le akart feküdni, hogy a mit éjjel elmulasztott kipótolja, s a plebános kérésére oda vet egy forintot, hogy szabaduljon tőle. A plebános ezzel meg nem elégedvén újra elkezd szívrehatólag rajzolni népe nyomorúságát, s több segédelemért esedezik. Erre a gazdag kipirongatja, hogy mit alkalmatlanokodik, hiszen már kapott segédelemet s az ajtóra mutat; de a szegény pap csak folytatja a rimánkodást. Ekkor elkezd a gazdag gorombáskodni, piszkolódni, s mivel a plebános még erre sem tágitott, neki megy, és pofonvágja. A pap eltűri a fájdalmat és meggyaláztatást mint Jézus Kaifás előtt, s egész szelídséggel azt mondja: „Jó ez az enyém; de mit kapnak hát szegényeim?” Ezen nem várt választ kivette az embert sodrából, a szelid szavak, mint Mózés veszeje a közsiklából, könyveseppeket fakasztottak a kemény szívből, s nem csak az éjjeli nyereséget, hanem azonfelül egy egész esztendei jövedelmét átadta segítségül.

Itt megszakadt a levél; mert — — — megszakadt írójának életfonalja. Kegyes Jézus légy néki irgalmas!

E levéltöredéket így találtam a boldogultnak asztalán, s kedves dolgot véltem tenni ekképeni közzétételével. Most pedig, midőn ő már a temető hideg hantjai alatt nyugoszik, nyíltan szólhatunk.

A sziráki egyszerű, kedélyes, mindamellert vallásos és tanulságos levelek írója voltaképen ki lett légyen, ha kérded szíves olvasó, megmondom: nt. Fellermajer János, sziráki volt lelkipásztor.

A terjedelmes tudományu, kitünő műveltségű, finom tapintatú, lángbuzgalmu pap, a tiszta keblű barát, az elragadó szónok nincs többé.

Élete, mint jó papnak, egy szüntelen való áldozat volt, melyet halálával fejezett be.

A jó pásztor, Üdvöztünk szavai szerint lelkét adja juhaiért. Oda adta ő mindenét.

Midőn a lobogó láng háztetőről háztetőre csapott, ott volt ő a legnagyobb veszély helyén mindenütt, segítséget nyújtva, mentve, mit lehetett. Láthatd volna őt, mint emeli ki hátán egyik szegény hívének életmenüit; mint vonsozolja ki a másiknak ruhaneművel telt ládáját, az erőfeszítés miatt, a füst között, miként esorog le homlokáról a veríték. És a tüzeveszély után láthatd volna őt, mint atyát gyermekei között, miképen osztogatott egyiknek takarmányt, a másiknak deszkát, fahasábokat, a harmadiknak kenyeret; kinek egyebet nem adhatott, vigasztaló jó szót; az apostol szerint mindennek mindenévé léve.

A rendkívüli erőfeszítés gyenge alkátu testét, a híveinek szomorú sorsa feletti fájdalom — lelkét törte meg. Mint a hideg-víz-gyógyimód szenvedélyes gyakorlója, midőn megtört testi erejét megedzeni akarta, öntözés között göresők rohanták meg, s néhány óra alatt, a haldoklók szentségeinek huzzó fölvétele után, baráti és testvéri karok közt kiadta lelkét. — Árváku! egy szeretettel ápoló nőtestvért és egy 83 éves agg édes anyát hagyott maga után.

F. hó 5-kén a környék színe, számos paptársai s a népnek, mely öly örömet hallgatta ajkairól az Isten igéit egész serege szomoruan kísérte ki örök nyughelyére.

Sirja felett a fekete kis kereszt hátánál két rózsafa zöldell: egyiket a testvéri, másikat a baráti szeretet ültette oda, s mindkettőt elhagyott híveinek bánatos könyei öntözik.

A szerény pap, csak barátainak hosszas sürgetésére kezdett föllépni az irodalom terén, melyre annyi készséggel és hivatással birt, s hogy föl ne ismeressék, akkor is harangozójának neve alá rejtkezdedt. Ujabbán egy nagyszerű munkán dolgozott, a „Vasárnapi könyvön.” Ebbe akarta ő lerakni roppant olvasottságának kincsseit, hogy épen e lapok olvasóinak legyen vasárnapi üres idejüket mivel hasznosan elfoglalniok. E munka fájdalom! csak töredékekben maradt fenn.

A boldogult, midőn jótettét valaki hálálkodva akarta megköszönni, rendszerint ezt felelte: Fiam! mondj el értem egy miatyánkot. Szíves olvasó! teljesítsd te is e kérelmét, mondj el lelke nyugalmaért egy miatyánkot; vagy ha még ezt kevesellenéd, tedd hozzá:

Kegyes Jézus légy néki irgalmas!*)

Ismét pálinka.

Talán azt gondolta a tisztelt olvasó közönség, hogy ezt a tárgyat tovább nem vitatom, de hogy nem; azóta semmi javulást sem láttam a szeszkozosokban, azért elmondom biz én a többi is, a mit tudok ezen nyavalyáru!

A kronika azt mondja, hogy gabona és krumpli szesz ez előtt száz évvel alig volt ismeretes hazánkban, de nemcsak a könyv mondja, hanem van városunkban egy száz-négy éves öreg, Czifra István uram ő kegyelme, a ki soha sem ivott pálinkát, s azt mondja, hogy ez előtt csak hatvan évvel is egyedül csak bort és szilvapalinkát lehetett inni, s jó drágán megvenni, nem a zsidótól, hanem a szilvás tulajdonosától lehetett épségben, nem úgy mint most sáfránynyal, alkörmössel, vízzel megrontva. — Anyvi bizonyos, hogy a gabona-szeszt Israel utódjai hozták honunkba Lengyelországból és Silesiaból. Ugy terjedt el Árvában, Nyitrában, Trenčsában; azonban még akkor is csak kis üstökben főzetett, mint egy göncei hordó; nem olyan oriasokban, mint most, hogy egy pár ember egyben kényelmesen ellakhatnék. A krumpli még ritkaság volt, de a zsidók sem lakkhattak még mindenütt, hogy mételyes üzletökkel bódithassanak; azért a magyar ember inkább vett egy iteze jó bort, a minek ára ugyan akkor midőn a búzának egy pozsonvi mérője 16½ garason kelt. A hogy a krumpli vagy földialma, melyet Drake Ferencz uram 1586-ban hozott Virginiából, hazánkban elterjedett; ugy szaporodott a zsidóság is, és előjött a kór, mely népünket végpusztulással fenyegeti.

*) Nem bírjuk kifejezni azon fájdalmat, melyet bennünk a váratlan gyász-hírek vétele keltett; szívünk elszorult, szemünkbe könny toltult. S miután a drága halottnak, e lapban megjelent művel, felette legszebb diesszónoklatot tartanak, s miután forró imánkon kívül egyebünk nincs, mit őszinte barátságunk, benső tiszteletünk és forró hálánk jeléül, kedves emlékének szentelhetnénk, felhívjuk ezennel lapjaink budapesti olvasóit, hogy azon gyásztszeteleten, melyet pest-józsefvárosi plebaniai templomunkban folyó évi majus 27-dik napján reggeli 9 órakor a drága halott örök lelki nyugalmaért tartandunk, minél számokban megjelenni sziveskedjenek. Szerk.

Hogy most menyit krumplicsész főzetik, azt ugyan kiszámítani bajos, de nem lehetetlen. Mert p. o. a mi szolgabírói járásunkban van 45 község, némelyikben három szeszgyár is van, de van olyan község is, a hol egy sines, amár e helyett megint a pusztán van. Csak egy gyárt tegyünk egy községre, mellyben ötven köböl krumplicsész főzetik ki 24 óra alatt, köblitől csak tizenkét itezet számítva, lesz hatszáz iteze, egy hétre, csak hat napot számítva, — holott vasárnap is főznek — 3600; egy óra 14,400; hat óra — a mint rendszeren főznek — 86,400. Már most a 45 községben összesen 3,888,000. Ha valaki bár melly föltételt sokalja, jusson eszébe, hogy a fent kitétt mennyiség még csak 36 fokú szesz, a mi vízzel vegyítve, két annyi pálinkát ad.

Már most magától az a kérdés támad, hogy miután a menyit bor és szilva termett a józanság korában, csekély kivétellel most is terem; mert ha netalán itt ott a szőlő művelés elhanyagoltatik, annál több gyümölcsös plántáltatik, — tehát hol fogy el az a rémitő sok pálinka? Mindjárt megmondom, csak legyen békétűrés olvasni!

Hát azt biz a mi népünk fogyasztja el; mert ha keledősége nem lenne, hát csak elpusztult volna vagy egy gyár, midőn olly szerfelett olesó a szesz, és adóval jár. De ilyet most nem hallani. Minden gyár erősen működik, tehát csak a nagy fogyasztás tartja fel őket. Mert folyvást issza férfiu, nő, gyermek; mindenben pálinka az első. A fuvaros olesóbban megy a zsidónak utra, mert először pálinkával kínálja meg; természetesen, ha megegyezik, a fuvar ösöbbságán nyeri meg, ha meg nem egyezik, megveszi rajta a többi kontóval. Minden keresztelői, menyegzői, temetési lakomán a pálinka játsza a fő szerepet, azért sirt ásnak, virasztanak, akár van miből fizetni a többit akar nines; temetésre seregestől mennek, és készek a siránkozó árvák utolsó garasát is, vagy véka gabonáját pálinkáért adni és heinni. Ez mint a kísértet a bölesőtől a sirig kíséri a halandót. Uta induláskor sok ugy viszi el butykosát, mint valami orangealt. Ez erősíti meg az alkut, kapálás, takarítás, minden mezei munka avval kezdődik és végződik. Utána esdeklék a férj, ásitozik a nő, kapkod a gyermek. Ez von hályogot a szolgálka szemére, ha urát meglopja. Ez gyullasztja fel a fiatalokban a tisztátalan gerjedelmeket. A szegénynek vérszemet ad a lopásra, a tehetősnek a szegény elnyomására. Tehát ezer a fogyasztó és fogyasztási alkalom.

De e képek felette rutak, majd máskor fessük azokat. Most csak maradjunk itthon, és kérdjük, hogy miért meresztli ugy a szemét némelyik mikor iszik, másik elfordul, harmadik eppenkinnt nyeli, mintha azt akarná, hogy örök-ké folyjon? Többen azt mondták, hogy az valami elragadó jó érzést szül, bizonyos kedves lankadságot okoz. És abban lehet valami, mert némelyik utána olly sápadt, mintha vért vennék. De ezen képzelt hasznót busásan megfizeti ám, mert vesztére siet. Azért veszedelmesebb ez minden más italnál. Ugyan is a bort csak ételre szokták inni, ezt éhgyomorra; azért árt többet egy negyedrészes szesz, mint bár négy annyi bor, vagy jó ser. Lám a csehek mennyit isznak, mégis jószinűek és erősek. Hát az alföldi magyar, a ki gulyás husra egy pohár bort iszik, hány pálinkát teritene le. — Annyt mondok, hogy a szesz ital legveszedelmesebb, mert e nemzedék sorsát, jövőjét, boldogságát aláassa. Hasztalan az iskola olyan gyermekre, a kinek agyvelőjét már a szesz megingatta, hasztalan predikálunk annak, a ki a templomot esapszékkel megelőzte. Azt mondta egy író a minapi Vasárnapi újságban, hogy az lenne legnagyobb jótévedője e jelen nemzedéknek, a ki a pálinkát a világból kiköszöbölté. Még találkozunk. *)

Györgyényi.

*) Csak rajta! A legfőbb gonoszt — a bűnt, addig kell üldözniük, még rajta erőt nem veszünk! Örömmel üdvözljük a Vasárnapi újságot e tárgy felkarolása végett; vállvetve a vallásos ügyek buzgó és helyes előmozdítása-, s az erkölcsi rosznak szakadatlan ostromlásában jó nagyot fordíthatnánk a világon.

Szerk.

Majomböleseség.

Történt, hogy a majom egy tudós férfit látott irni. Alig ment ki ez a szobából, a majom, épen azért mert majom volt, komoly pofával oda ült az asztalhoz, a tollat mélyen a tentatartóba mártá, és iszonyu pusztitást vitt végbe a tudós irásán. Erre a tudós egy öreg szerzetes kíséretében a terembe lépett, és látván a majom garázdaságát, méltó haragjában a korbács után nyult. A szerzetes azonban visszatartá őt az ütéstől mondván: „Lásza barátom, miként e majom önnek tudós munkájával, ép ugy szokott sok ember cselekedni Isten böles intézményei- és szándékaival. Sok ember mit tenni akar, vagy mint ő hiszi javítani — a szerzetes e szavaknál erősen szegzé tekintetét a tudósra — azt épen egészen elrontja. És ha Isten haragjának súlyát mindannyiszor éreztet velünk, a hányszor szent dolgaiba avatkozván, azokkal kontárkodunk, egy ép fölt sem volna rajtunk? A tudós megjegyze magának a szerzetes szavait; a majmot rövidebb pórázra köté, és a mit eddig irt a tűzbe dobá. Irt azután is, de sokkal okosabban, és írása fölt mindig e szavakat illeszté: minden Isten nagyobb dicsőségére!”

Hasonlat.

Ki bérben lakik, többnyire panaszkodni szokott; a házban majd ez, majd amaz nines innyére. Mindig javítókat kíván és soha sines meglegedve, és végre is a házat elhagyja. Épen így tesz a lélek a testtel. Majd a fej, majd a lábak ellen panaszkodik; ma a gyomorral, holnap ismét a szívvel véghetetlen sok baja van, és végre is a sok panasz, és erre bekövetkezett főtözás és javítás után felmondja a lakást, és a testből kitakarodik. Látszik hogy a romlandó testben nem épen a legjjobban érzi magát. — Milly esztelen tehát az, ki ezen idegen lak kikékesítésére semmi költséget nem kémél, és azt cifrázni nem szünik, miután belőle ugy is ki kell takarodnia!

Az elrepült madárka.

Károlynak gyönyörű kanarimadara volt; ez tevé egyik legfőbb örömét. A madárka a kalitka felső pálcikájáról kedves vig dalokat énekelgetett neki, és olly otthonos, olly szelid volt, és gyakran a nyitott kalitkából az örvendező fiu tenyerére szállt, sőt szájából a czukordarabot is kicsipdesé; a madárka ezért gondos ápolásban részesült. Egy reggel a mint Károly az iskolából haza érkezett, a kalitka ajtaját nyitva találta, és az ablak is a fiu legnagyobb ijedségére tárva állt — a kanári pedig a kertben az ablak alatti almafán vigan ugrándozva teli torokból énekel, mintegy örvendve a nyert szabadságnak. A fiu erre sirva szaladt atyjához és elpanaszlá baját; az atya vigasztalá a fiut és szerzeteljesen de komoly hangon imigyen szóla hozzá: „Ládd kedves fiam, te most vigasztalhatlan vagy a madár elrepülésén, mellyet gondatlanságból elszökní engedté. Szíved kalitkájában is táplálz ily, de sokkal becsesebb madárkát, melly a legedeb dalokat zengi neked, és ez az ártatlanság madárkájá. Kedves fiam, vigyázz jól e madárkára és tartsd zárva mindig a kalitka ajtaját, nehogy elrepüljön. Mert ha az ártatlanság szívedből eltávozik, üres lesz az és szomorú, mint a kalitka, mellyből a madár elszállt. Az ajtó pedig, melly az ártatlanságot a szívben zárva tartja, az az ajtatos és gyermeked imádság.

Károly figyelve hallgatta az intő szavakat, és tisztá felhőden szeméből örömmel olvasta ki az atya, hogy a fiu azok értelmét fölfogá.

Ujabb szóváltás.

Mindszenti Gedeon a szerkesztőnek:

Azt mondják: jobb, ha a kertnek békét hagyok,
Mert kertészlegénynek ugyan hitvány vagyok; —
Nehéz megemészteni az én szőlőfürtöm — — —
Im azért tehát csak verseimet küldöm!

A szerkesztő Mindszenti Gedeonnak:

A kinek borában annyi tűz és lélek,
Hogy becsét, — bár mennyit irok és beszélek,
Méltán megdicsérni mégis alig lehet,
Annak szőlőfürtje kosárszámba jöhet.

És lapunkat tőle soha el nem zárjuk,
Sőt megérkezését epedezve várjuk;
S bár borát cseppenként küldi s nem akóval,
Megtiszteljük három körmőcezi csikóval. *)

Katholikus hírelet.

I.

Szempezen, Szent György hava 21-én. Ma mulik egy hónapja húsvétnek; de ugyan nagy jó is vala ránk, szempeziekre nézve, hogy egy hónappal előbb épen ezen napra, vagyis bőjtmás hava 21-dikére, esett az egyházi élet ama sarkünnep, s az ezt megelőző napokra nagyhét, mely a Golgotha oldalán serkedő vigaszforrás hajait felfogván, azokból túlradozó kelyhet nyújt a kereszténynek minden hajában, szomorúságában; mondóm, bő vigasz forrás vala e körülmény számunkra; mert, ha ez nincs, s azon csapás, mely bennünket Isten ő fölsége rendeltéből épen ekkor ért, különben is megtörténik: majdnem elviselhetlen volt volna a csapás nagysága, s a minket ért gyász keserűsége. Hón szeretett pásztorunk nt. Piácesek József ur, már negyven éven felől mezővárosunk lelkésze épen nagypénteken lelkével az élők és holtak Urához eltávozott! A város kiesénye-apraja az örök jó pásztor sírjától ideiglen birt jó pásztora ravatalához zárandokolt a nagyhét két utolsó napján, s könyei megeredt forrásával ismét ama jópásztor sírjához tért vissza, hogy azt ebből kiragyogó örök nap sugarainál fölszárítsa. A nagyszerű temetés húsvét délutánján ment végbe; a sírből elfüde hantjaival a tisztas arcot, mellynek derűje a mi vigasztalásunk volt, el a fölszentelt kezeket, mellyek esőkolhatása keblünk őszinte öröme volt.

A boldogult 1782-ben született Vasáruton; 1809-ben pappá szenteltetett, mi után vagy öt évig mint segédlelkész működött az Úrszöllőjében Hidaskürthön; s azután Szempzeze lelkészszé neveztetvén ki, itt negyvenkét évig különféle vizsontagságok között örökösödött a rá bízott nyáj élete és üdve fölött. Negy évtized mily hosszú idő! És ő kezdetétől fogva mindvégig lankadatlan vala annak minden percét okosan elfoglalni, betölteni, felhasználni. Különösen jeles vala ő az egyházi ékesszólásban, legkivált a szentirati mondatok alkalmazásában, talpraesett hasonlatok kikeresésében s olly

*) Miután a nyolcz meg nyolcz aranypály jutalmazandó pályahymnusok közül, a kitűzött díjra bírálók véleménye szerint egészben egyszem ítéltetett méltónak, a társulati választmány, a lelkes adakozók beleegyezésével, az aranyokat a társulati lapok szerkesztőinek rendelkezése alá adta, mellyekből részünkre 5 arany jutván, azokból három a t. u. újabb hírlapunk jeléül nt. Mindszenti Gedeon urnak köztetszést aratott műveiről, kettőt pedig Nyulassy Antal esztergomi tanár urnak „Kátyólok a nép életéből” című verseiről sz. szeresének megkülönböztet. —

A „Mester-István” író két aranyos pályadíjt: a bírálók nt. Gyurinka Antal „Siklósi Várnagy” című beszélyének ítéltek oda.

történetké felhasználásában, mellyek a veséig hatva, sajátosság érdekességök miatt sokáig nem feledhetők; mind-ehhez adandó még tiszta és erős hangműszere, mellynek ép-sége őt mindvégig bámulatos változatlanul kísérte. Ezen kiváló tulajdonáért kerületi paptársainál általános elismerésben és több megtisztelő megbízásban részesült; így mult évben a tavasi kerületi gyűlésben Egyházfalván ő tartá a hódoló beszédet paptársai előtt, midőn ő főmagassága a bi-bornokpásztor arczképe a gyűlteremben ünnepélyesen fel-függesztetett; szent Mihály napja táján az egyházfalvi es-peres ur társaságában ismét ő sietett Nagyszombatba, hogy a kerület nevében az ujan megérkezett helynök urat üdvözölje. Ily fölkészültséggel szóra Piácesek köztünk annyi ideig az evangeliomi magot; meglehet, hogy egy rész sziklára vagy az utra esett, s így gyümölesével nem adóztandik a magvető fáradságáért; de Az nem fogja jutalmazatlanul hagyni érdemeit, ki a legkisebbek egyikének nyújtott pohár-vízért is megígerte a hasonlíthatlanul nagyobb díjt. Külön-ben egyéb hivatási teendőinek is az utolsó hajszalig minden-ker pontosan eleget tett elaggott kora daczára is; ha be-teghez szólították, a késő éj vagy zugó fergeteg miatt, buz-galma soha egy perczig sem habozott; valami gyermeket vagy férfit maga mellé vevén, rögtön utnak eredt a kórággy felé, úgy hogy a kissé féltébb lakó tanító már otthon nem lelé, és csak egyedül sietett utána a beteg laka felé, nem any-nyira a csemetyének mint a féltve szeretett lelkészaggas-tyánnak gondját viselendő a város eleven utczáin. Ily pon-tosan betöltvén tisztjét, segédért soha sem folyamodott, jól-lehet elődei mellett Szempzezen mindig volt segédlelkész. s hívei által is felszólítottat, kik szükség esetében készek-nek nyilatkozának 100 pftot adni a megérkezendő segéd fi-zetésére. Végső éveiben sok bú és szomorúság érte szí-vét a rosz eseléd miatt, kivált, midőn bizonyos önnveleve árvaú, elcsábítva a gonosz cimboráktól, az előtte tárva álló szekrényekből nemeslelkű jótévéje ezüst szereit kilopta. Mi-dőn félév múlva az étszerek az orgazdától szerencsésen visszakerültek: a Gondviselésben helyezett szilárd bizalma e szép diadalát elragadtatva, a hálás lelkész ur magához hi-vatá városi kórházunk számos egyenit, s őket busás terít-keű asztalhoz ülteté, nekik adván első használatra a meg-került étszereket, s ő maga tevén körülöttök minden leg-csekélyebb szolgálatot is; így vélte legezdszerűben meg-öszöndözni örömét néveivel, s így vélte némileg leróhatni ha-láját az örökös Gondviselés iránt. — Minthogy tegnap, ugm-int húsvét utáni negyedik vasárnapon, mult egy eszten-deje a szeplőtelen fogantatási hitcikk kihirdetésének; nem hagyhatom említettlenül a boldogult lelkész ur leggyengé-debb kegyeletét Nagyasszonyunk iránt. Mult évben bátor-kodám közölni, mily fényesen ünnepelteté meg ezen alkalm-at az elhunyt lelkész ur; ehhez jelenleg csak azt akarom toldani, miszerint ő hozzánk jöttekor esinos Máriaszobrot készített, melly, csaknem élő nagyságban karfás emelvén-nyen állva, vállakon hordozható. Ennek virágok és szalagok által történendő fölékesítése s egyéb gondviselésére 14 tag-ból álló szűztársulatot alakított a női ifjuság között; csekély társulat ugyan, de épen ezért, majdnem hihetetlen, mennyire alkalmas a gyenge keblekben a vallásosság és női erény szeplőtelen érzelmeit fölgerjeszteni, magasabbra szítani, mi-után csak az e tekintetben legpéldásabb s legkitünőbb szű-zek vétetnek fel a kisdéd társulatra; nem csekély ösztön rejlik ebben a leányaik kitüntetésének örvendő édesanyák számára is, hogy minél éberebb gondnal virrasztanak anyai szerelmök tavasi bimbaiknak légköre fölött; ha a szűztár-sulat egyik vagy másik tagjára valami gyanu háromlanék, az azonnal kizáratnék a szerény társulat kebeléből, mi azon-ban, hála Istennek, mindeddig alig egyszer adta elő magát. Máriáünnepeken a tagok hófehérben öltözve, egy órával előbb jelennek meg a szentegyházban, hón tisztelt szobrukat középre viszik, s ott minden évszákban esinosan felbo-krétázzák és szalagozzák, körmeneteinken pedig négyen vállra emelvén, a sorok közepén, körmeneteink nem csekély fényére, a szobrot viszik, míg a többi rózsabokrétás gyertyái-

val megelőzi, környezi, követi. Olvastam bizonyos írónak illy hordozható szobrok elleni nyilatkozatát: de föltevén róla, hogy csak egyéni véleményét nyilvánítja, azért a közönség egyéb részéről másképp vélekedvén, egy szavat sem szólnak illy szobrok hasznossága bevivására; nálunk tények szólnak azok czélszerűsége mellett; a torzképeken és visszaélésekben nem az elrontás útján kellene segíteni.

Hón szeretett lelkipásztorunkért mindnyáján ugyan, de különösen az általa létesített szüztársulat részint már férjezett s így kilépett, részint még hajdon tagjai emelik gyakori imájakat az élők és holtak Urához, a pásztorok pásztorához.

Lassu Márton.

II.

Szebény Bekesség velünk! Nem rég történt, hogy plebaniánkhoz tartozó szüri főkegyházban egy szegény pógár elment vásárolni a közellévő Mohács városba. Sok gondjai miatt esetlegesen ötven forinttal terhelt pénztárczáját elvesztette, és hiába kereste azt mindenfelé; volt, nincs! Képzelné milly szomoruan ballagott haza az ember, és milly kedvetlen lett az egész család, kik talán otthon várva vártak a bevásárolt eszeséget. Igaz! talán az olvasó előtt csekélységnek látszik ez az összeg; de képzelje magát mindenki azon szegények állapotjába, milly keserves a fáradsággal szerzett néhány forintot egyszerre elveszteni. Oly benyomást tett ez a szegényekre, hogy nem is tudtak aludni, és azon fogadást tettek, ha visszajön az elveszett pénz, öt forint pengőt a templom számára áldoznak; a kívánság teljesült. Ugyanis midőn a pógár a pénztárczát elvesztette, két kis mohácsi gyermek éppen az iskolából jött és a pénztárczát megtalálta; az egyik fiu azt mondá: nem volna rossz tréfa a talált pénzen osztozni; de a másik szemesebb fiu azonnal figyelmeztetvén: tudod-e mit tanultunk a katekizmusban, hogy a talált jószágot vissza kell adni; azonnal utnak indultak és elmentek a prépost urhoz, megjelentvén az egész állapotot. Ennek következtében ki lett hirdetve, és a tulajdonos reménye ellen a pénznek birtokába jutott ismét, és az 5 forintot azonnal le is tette a templom számára. Azonban ns. Gráger Gábor prepost és plebános ur az adakozó megegyezésével igen bőlesen a pénzt a templom és a jó gyermekek között megosztotta: egyszeresmind meghagyta a pógárnak, hogy a gyermekek szüleinél köszönje meg, hogy illy jól nevelték gyermeiket, mi valóban meg is történt. Így örömben részesültek a szülők, a gyermekek, és a pógár is. Mi pedig üdvözljük a derék hitoktatékat és tanítókat, kik illy jó levét esöpögtetnek a gyermekek zsege sziveibe.

Mendlik Ágoston.

Kulönfélék.

Nem rég hagyta el a sajtót „Das kirchliche Jahr, oder die heiligen Gebräuche und Kirchenfeste nach der frommen Sage“ című könyv. Gebhart J. a pesti főrealtanoda tanárától, mellyre midőn t. olvasóinkat figyelmeztetjük, azon kötelességünket teljesítjük, mellynél fogva a jó könyvet, bármily nyelven írott legyen is az ajánlani s terjeszteni fölhíva vagyunk; főleg ha a szerző annak kiadásánál olly szép ezélt tüz ki magának, mint a nevezett munka t. írójá, ki is annak tiszta jóvedelmét a pesti Lipótegyházra szánta. A fényesen kiállított könyv az egyházi év egyes főünnepre mozaikszerűleg összerakott ó kori mondákat, legendákat s parabolákat tartalmaz, és így a vallásos kedélynek igen élvezetes olvasmányt nyújt. Ara 2 pf., kapható minden pesti könyvkereskedésben.

A „Religio“ útján értesülünk, hogy illy című munka jelent meg légyen: „Hét sz. beszéd, a töredelmességről és káromkodásról“, mellyeket híveinek

elmondott és lelki épületekre közzétett P. E. Eger. 1856. Ara 24 kr. E korszerű munkában, mellynek jelességéről a P. E. alá rejtett, de azért előtünk ismeretes és höntisztelt szerzőnek tudományossága elég biztosságot nyújt, fajunknak legrutabb, s fájdalom! legelterjedtebb, s mondhatnók, legkiríthatlanabb hibáját támadja meg, előrebocsátván a töredelmességről szóló ker. katolika tant, mellynek hatósága és a lelkipásztorok által minden erély és buzgalommal fölébresztése, foghat a Szentlélek malasztjának közreműködésével e bajnak gátot vetni. A munkának megszerzésére, mellyet mind korszerűsége, mind olesósága olly igen ajánl, nemesak a lelkipásztorokat, hanem a család-atyákat is felhívjuk; mert a lelkipásztorok minden oktatása a gyónó- és predikálása a szószéken csak pusztába kiáltás lesz, hogyha a családapák, velők vállvetve, saját példájok, tilalmok és feddésök által a káromkodás megszüntetésén munkálkodni nem fognak. S minthogy a káromkodásnak ellentéte az imádság, mindenek előtt kezdjünk buzgóbbak és ajtatosabbak lenni az imádságban, az ima által megszentelt ajkakon nem olly könnyen, vagy legalább ritkábban fog az utálatos káromkodás kisiklani.

— Olvasóink ismét meggyőződhetnek arról, hogy ns. Hoványi Ferencz nevé, mindig valamely jótétemény díestényétől övedzten, említhetjük csak fel; s ha ezen jótétemények egész sorával akarnók lelki örömlüket táplálni, valóban nem maradna egy számunk se, mellyen az ne tündökölnék. Azonban főleg csak azon jótéteményeit tartván szoros föladatunkul közölni, mellyekkel a Szent-István-Társulat iránti rokonszenvét kegyeskedik kimutatni, ismét legforróbb hála nyilatkozatunk mellett, arról értesíthetjük olvasóinkat, hogy közelebb a Szent-István-Társulatnak, 900 e.f. ajándékozott, s egyszeresmind „Olász ut“ s „Felsőbb katholicismus elemei“ című munkáit örök tulajdonul engedte át.

— Sittenből írják: A szent bernáthegyi szerzetesek emberszeretete e napokban ujra fényesen bebizonult. Mult hó 11-kén a lavine (högörgeteg) két embert temetett el. Teljes 36 óráig dolgoztak a szerzetesek 25 emberrel e hóban, hogy a szerencsétleneket ridég sirjokból megszabadítsák. S még is e jámbor szerzeteseket a nagyszájúnép-boldogítók alapítványi javaik elkobzásával fenyegették, annyira, hogy az ottani, illy szörű emberekkel álló kormányt Franciaországban kellett az emberiség és kegyelet kötelességeire figyelmeztetni. (Csal. Lapok.)

— A „Religio“ keletindiai, különösen a siami missiókról egy igen öröndetes tudósítást közöl a „Civita cattolica“ után. Martius hó közepe táján Siam királya az összes katolikus missionariusokat Bangkokba, a királyság fővárosába rendelte. Miután mindnyáján megjelentek, a királyi minister őket kiválóan barátságosan fogadta, s le-tévéen a missionariusok a király iránti hűségesküt, a minister így szólott hozzájuk: „A király legszívesebben látja országában a katolikus missionariusokat. Ő megbízott, hogy magas megelégedését kifejezzem azon ildomos magatartásért, mellyet minden időben tanusítottak. Kétszáz év óta töreksenek a katolikus missionariusok a királyságban a katolikus vallást terjeszteni, a népet erényre s az uralkodó iránti engedelmességre buzdítani. Ők nem avatkoznak politikai ügyekbe s igen megkülönböztetik magokat az amerikai térióktól, kik azért jönnek ide, hogy Krisztus tanait hirdessék, ámde tetteik által eléggé bizonyítják, hogy magok nem hiszik, a mit tanítanak, mindenkor csak önérdöket tartják szem előtt, s az ország kormányzatába, avatkoznak.“ Ezen nyilatkozat után a minister ur barátságosan társalgott a katolikus missionariusokkal s a tisztelkedőket következő szavakkal bocsátotta el: „A király megparancsolni méltóztatott nekem, hogy közöletek mindegyiknek 20 tikal (1 tikal — 1 frt 10 kr. pp.) kézbesítsek, s ohajtja, hogy ezen ajándékot tiszteletének jelül tekintsetek s ösztönzésül arra, hogy a jót, mellyet népe közt terjesztetek, ezután is eszközöljétek.“

— Franciaországban bizonyos orvos eseléd-

jének volt egy szajkója. Az orvosnak számos kegyencei lévén, gyakran látogatott. Henrik (ez volt a cseléd neve) a látogatóktól, kiket urának bejelentenie kellett, részvételtjes kikérdezésre igen gyakran e választ nyerte: „Henrik, én nagyon beteg vagyok.“

A szajkó eltanulta e szavakat, s azokat siralmas hangon urának nagy öröme elmondta. Az orvos a madarat semmi áron nem adta volna el. Hanem nem rég a szajkó elszabadult, s fáról fára, szikláról sziklára repdesve, ugrálva, egy határszéli faluhoz ért. „Csöndesség, ne mozduljatok,“ mond egy falusi vadász, és szobájába menván, fegyvert hozott, és a gyilkos ön lábaihoz ejtette a madarat, mely fájdalommal szárnyait verdeste s idestova hánykódott. „Lássuk kövér-e?“ mondá a lövész, s fölvevén, forgatja prédáját, s tollai köze fujt. „Henrik, én nagyon beteg vagyok!“ szölt haldokolva a szajkó. „Ez boszorkány!“ kiált megijedve a lövész, s ezzel elveti prédáját és fegyverét, s futásnak eredt. — Ha ez esetlegesen Magyarországon történnék, lett volna azonnal elég szószaporítás a külföldi lapokban, műveltségünk rovására. *)

(Csal. Lap.)

— Az „István bácsi 1857-iki naptára“ részére kitézött pályadíjak közül az ezüst billikomot Pataki Pál „A gazda szeme bizlalja a marhát“ jeligés értekezése a második 6 darab aranyból álló díjt egy névtelen nyerte el, mely „Garay“ jeligével Garay János, Garay Walter Zsuzsanna, sirított koszorus költőnk édes anyjának, életírását tartalmazza. A pályázó kívánságához képest, kite kívánság kijelentésben a legforróbb s legkegyedtesb szeretett érzelme vezérelt, a nyert díj 50-ik évi arany menyegzői koszorura küldtetet e köztisztelőben álló anyának, mely ezüst koszorunak egyes leveléire, korán hunyt költő fia legszebb műveinek ezimeit lesznek bevésve. Végre a III. négy aranyból álló díjt Csókai B. „A fényűzés biztos ut a romlásra“ jeligés és Páva Panni népies elbeszélés nyerte el. — István bácsi naptára ajánlatunkra nem szorult.

Szent-István-Társulati ügy.

Pest, majus 18. A t. cz. közönség utasítása végett, czélszerűnek látja a társulat előjárásága ismételve kijelenteni: hogy a társulati könyvek minden rendes vevők (Kundschaft) számára, kik mint ilyenek az ügynöki vagy könyvársi hiteles könyvbe bejegyezve vannak, bérmentesen szállítatnak; magától értetven, hogy a szállítás nem postán, hanem gőzhajók, vaspályák, s hol mindez hiányzik, magányalkalmak útján eszközöltetik. Málhapostán és némely gyorszekerekenni küldés egyes esetekben többbe kerülne, mint a mennyire a szállított könyvek értéke rug. Vannak vidékek, melyekről még ily magány alkalmak sem érkeznék rendszeren Pestre. Ez esetben a szállítás — utasítás szerint — azon város vagy helységbe szokott intéztetni, mely a kérdéses vidékhez legközelebb esik, vagy honnan a nyalábot az illetők legkönyebben elvitethetik. Igaz, a magány-alkalmakkali szállítás néha több heti elkésést von maga után: ezen azonban a t. cz. megrendelők könnyen segíthetnek, ha tudnillik megrendeléseiket nem hagyják épen az utolsó napokra, hanem szükségükről jóval előbb értesítik akár az ügynökséget, akár pedig a könyvárust; vagy, a mi még czélszerűbb, az induló alkalmaknak megbízást adnak, s erről posta útján eleve értesítik a könyvárust, miszerint ez a kért cikkeket annak idejére bepakolva az átadásra készen tartsa.

— Panasz tétetvén az egyes „Pázmány-füzetek“ drágasága miatt, emlékeztetbe hozzuk azt, mi közelebb ugyan

*) Pedig a magyar falusi embernek sokkal több természetes esze és józan ítéllete van, néhány nemzet falusi embereénél.

Szerk.

e lapokban e tárgyra nézve közzététetett: hogy tudnillik azért adatnak az egyes füzetek külön olly drágán, mivel minden egyes ily füzet által egy egész példány válik csonkává. A t. cz. közönség megnyugtatóására, miután majdnem kétszáz példány szokott így elvitetni könyvársi uton, — mindamelllett is szükségesnek tartjuk kijelenteni: hogy a következő füzetek ára akként fog mérsékeltetni, miszerint az egész évfolyam, vagyis mind a tíz füzet, az azokat egyenkint, tehát nem előfizetés útján megszerzőknek is, csupán egy frttal kerüljön többbe, mint a mennyibe került azoknak, kik magokat előfizetőkül bejegyeztették. Se kijelentésből alkalmat veszünk, újra azon kéréssel fordulni a t. cz. egyházi közönséghez: méltóztassanak mindazok, kik e füzeteket birni akarják, a helyett, hogy egyenkint külön vegyék, magokat az egész évfolyamra előfizetőkül bejelenteni. Az előny szempontjából: az árban egy forintot nyerne, s azonkívül ráadásul az „Immaculata“ czimű régi egyházi beszédeket kapják.

— Cantu Caesar „Világtörténelmének“ nyomtatása már messze előhaladván, figyelmeztetjük a t. cz. urakat, kik az első 90 ívből álló folyamra magokat előfizetőkül beiratták, hogy az ezen 90 ívért járó előfizetési díjt, ha azt eddig be nem küldték, alkalmilag beküldeni sziveskedjenek. — Használólag kéretnek azok is, kik a Pázmány-füzetekre eddigéig csak az első, 1 frt 20 krból álló összeget fizették be, méltóztassanak a másik, ugyancsak 1 frt 20 krból álló részletnek befizetéséről intézkedni.

— Megjelent: „Mennyei korona. A besnyői bold. szűz Mária csud. képszozához bucsu-járók ajtatossága. Szerkesztő Grynaeus Alajos. Kiadja a Szent-István-Társulat.“ A könyvecske, mely 12-rétben 135 lapra rug, tartalmánál fogva használható minden más csudás Máriaképi bucsuhelyeken is. Ára füzve 12, keménybe díszesen kötve 16 kr. p. p. — Ezt Mária-Pócs- és Mária-Radnára szóló ajtatossági könyvecsékek követendik. A Főthot illető pedig már majdnem egészen készen van. A Szent-keresztől és sz. Annaról czimzett templomok, kegy- és bucsuhelyek t. cz. lelkészeinek emlékeztetbe hozzuk, hogy az e helyek és templomok bucsuajtatosságára szóló imák már előbb hagyták el a sajtót, s füzve 3, keménybe kötve 6 kron árultatnak.

— Megjelent: „Leleki Manna, azaz imádságos és énekes könyv különösen a kath. ker. ifjúság számára. Szerkeszté Tárkányi B. József, egri főmegyei áldozó pap. — Harmadik bővített kiadás. Kiadja a Szent-István-Társulat. Az egri érseki hatóság jóváhagyásával. — Egerben, a Lyceumi könyvnyomdában. 1855.“ — Valamely munkának jeleségéről hosszan értekezni, mely czimén Tárkányi B. Józsefet, s a harmadik kiadás hirdetését viseli, valóban fölösleges dolog volna, ugys csak azt mondhatván el róla, mit mások sokkal bővebben és avatottabban honi lapjainkban már megírtak, azért az előszónak csak egy kis töredékét irtatjuk ide: „A mi sok ilyenmü könyvben többnyire csak pótlékszokott lenni, — az egyházi ének jelen könyvecsének felét teszi, hogy e gyűjteményben minden alkalomra föltaláltatván a szükséges énekek, egy szívvel és lélekkel dicsérjük és magasztaljuk a mennyei Átvát, s a kit küldött, egyszerű Fiát a vigasztaló Szentlélekkel.“ — E esimes imakönyv ára papirba kötve 20 kr., vászonba kötve 30 kr., bőrbbe kötve aranysegélyzettel 1 ft. e. p.

— Megjelent: „Ajtatós elmélkedések. A közep-tanodai róm. kath. ifjúság nagyhéti lelki gyakorlataira. Főleg Katona István latin eredetie után, szerkeszté Matusik Nep. János. — Bibornok hercegprímás s esztergomi érsek ő főmagassága engedelmével. Koiosvárt. A róm. kath. lyceum betűivel. 1855.“ Ára 50 kr. p. p. Kapható a Szent-István-Társulat ügynökségénél.

Ily művek ismertetése inkább a Tanodai lapok körébe és feladatához tartozván, s annak belső becséhez és jeleségéhez méltó ottani bírálatát valamely hitelemző urra bízván, röviden csak annyit mondunk, hogy a magát szerényen szerkesztőnek nevezte szerző, hosszabb tanulmány és anyagszedés után fogott jelen munkájához, minek világos

tanúi azon számos idézetek, melyeket tudós és tekintélyes férfiak dolgozataiból közöl.

Társulati új tagok Pesten: t. ez. Lorbeer György réznyomó; tek. Zichy Antal ur; t. ez. Bragyané Miklós váltótörvényszéki hivatalnok; tek. Barna Ferencz ügyvéd, és t. ez. Mácsay Lukács ker. jegyző.

Vácsi egyházmegyében: Tumo János egyházgondnok Halason.

Kisgyarmati egyházkerületben: t. ez. Pathi Flórián iskolamester Farnadon.

Szatmári egyházmegyében: nt. Boross István g. k. lelkész Sikarlón; nt. Schweinitzer Rezső káplán Felsőbányán.

Czepléden és környékén: tek. Berényi György es. k. szbíró; nt. Lánicz János plebános Berczelen; nt. Vághelyi János plebános Irsán; tek. Pernyei Alajos városi orvos; tek. Gaiger József pénztári ellenőr; t. ez. Zsemle Endre tanító; t. ez. Lovas János tanító; t. ez. Kovacs Antal tanító; t. ez. Pipis Antal kántor; t. ez. Marányi N. irnok; t. ez. Eder György árvagondnok; t. ez. Sági Antal birtokos; t. ez. Kamasa János birtokos; t. ez. Kamasz György templomatyá; t. ez. Mészáros János harangozó; Mária társulat Czepléden.

Kassai egyházmegyében: t. Szentimrei György; t. Hunyadi József nevendékpap; mélt. báró Sennyei Felicia; mélt. báró Sennyei Virginia.

Rosnyói egyházmegyében: tek. Képes József szbírói tollnok; és Zahornyáczky Balint szbírói tollnok Tornán.

Gödöllőn: t. ez. Eck Endre es. k. hivatalnok Esztergommegyében: tek. Báróczy Ferencz tisztartó; nt. Répássy János plebános.

Kalocsai érseki megyében: nt. Bagó Gergely topolyai plebános; nt. Hományi Sándor katymári plebános; nt. Horváth Ignác borsodi plebános helyettes; nt. Nikolics János esávolvi plebános; tek. Reszler György érsekradalmi tiszt.

Vácsi megyében: a vácsi székegyházi kerület tanítói kara; tek. Kránicz Lajos ügyvéd Czepléden; t. ez. Papp József turai tanító; t. ez. Miltényi Mihály tisztartó Turán.

Győri egyházmegyében: nt. Farkas József káplán Széplakon.

Pannonhegyi sz-benedek rendűek: nt. Breeska Antal gym. igazgató, és nt. Kalabusz István elemi isk. tanár Komáromban.

Nyilvános hála.

Az Isten cselekedeteit nyilvánkozttatni és magasztalni dicséretes, Tob. XII. 7; minden jó adomány pedig, és minden tökéletes ajándék onnan fölülről a világosság Atyjától származván, Jak. I. 17, istenes cselekedetet, s mint illyent tehát nyilvánítani s magasztalni már csak azért is dicséretes, hogy lássák mások is a jó cselekedeteket, és dicsőítsék az Atyát, ki mennyben vagyon. Máté V. 16.

Ambár tartanom kell, hogy jelen sorok az illető méltóságos család szerénységét sérteni fogják; de az idéztem

isteni szavaknak nem hódolnom, s háláérzetemnek utat nem nyitnom, — nem lehet.

A szegzárdi plebánia szentegyházának mind alkata s nagysága, mind belső csinja, és isteni szolgálathoz használatni szokott készületei oly jelesek, hogy honunkban, keveset kivéve, több székes egyházakkal is bátran mérkőzhetik. Jelesem: 1831-ik évben 581 fton szereztetett egy vörös bársony, ezüst fonalakkal vastagon, művészileg kivarrott miseruha — casula —. Mostehhez mind anyagra, mind munkára egészen hasonló két Levita ruhát — dalmaticát — 472 pftért Pesten készített méltóságos b. Augusz Antal a budai helyt alelnöke, s e drága ajándékot a tisztelt méltóság május 3-an szegzárdi jószágára, egyedül ennek hozatala miatt érkezvén, más nap alólítottak személyesen átadni méltóztatott, következő sorok mellett: „Főtisztelendő prépost és plebános Ur! Nömmel együtt a mindenható Isten dicsőítésére ájtatos fogadásból a szegzárdi anyatemplom számára Pünkösöd vasárnap használni szokott s eddig ott nem létezett két dalmaticát, 2 manipulus és egy stólat vörös nehéz bársonból ezüsttel hímézve a Templomban létező casula mustájára 472 pengő forintokon Pesten (Hirschmél) készítettvén — ugyan ezen egyházi készületeket ex voto főtisztelendő urnak ezennel oly kegyeletes kéréssel adjuk által: hogy azokat az egyház tulajdonául elfogadni és a szent cölra ezen-tul használatni kegyeskedjék. Mély tisztelettel maradván főtisztelendő urnak alázatos szolgáló báró Augusz Antal sz. István, és a pápai Krisztusrend vitéze, es. k. helytartósági alelnök és neje báró Augusz Klára.“

Fogadja a Méltóságos jótévő báró ur szokott kegyességével e nyilvános hála kifejezést. Az Isten, kinek ünneplésb tiszteletét ezélozza e nagyszerű ajándék, legyen annak jutalmazója s áraszsza áldásait sz. fia rendjének e valóban vitézlelkű lovagjára, s egész uri családjára, miért saját s hívei nevében esdekelve könyörög

Thomaer Ignác,
cz. prépost, szegzárdi plebános

Kegyes adományok.

A chinai kisdedeknek: a szent gyermekeségi társulat Osliból 10 ft. A magyar és német szölgényi hívek lelkipástorokkal együtt 9 ft. A jeruzsalemis szent sír őreinek több várad-olaszi hívek 9 ft. e. p. A missiok-nak a Saári Rózsa-koszoru-társulat 7 ft. összesen 35 ft. e. p.

Pályázat.

Somogyban a Patosfai mesterállomás megürültével, ezennel esőd hirdetik folyó évi junius hó 2-ra, a pályázni kívánók kellő bizonyítványaikkal ellátva az említett napnak délelőtti óráiban a plebánia háznál jelenjenek meg. Német-Ladon május 4. 1856.

Osvald Péter,
plebános.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizetheti rá Pesten a Szent-István-társulat ügynökénél, ezkorutaza 6-dik szám a. 1616. vagy a szerkesztőségénél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál. Előfizetési díj Budapestben kilordással félve 18 pp. vidékre postán borítékban félve 1 ft. 20 kr. pp. Nagybő esőd-hirdetés 2 ft. kisebb 1 ft. p. díjert közöltek. Minden további hirdetésért az újságnak fele fizetendő. A lap szerkesztését illető levelek egyszerben „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez“ ezimezendők. (Pestena józsefvárosi plebániában.)

Kiadja a Szent-István-Társulat; felelős szerkesztő SUJÁNSZKY ANTAL.

Pesten 1856. Nyomatja HERZ JÁNOS. országot 6. sz.